

van lezingen en voordrachten, gehouden op bijeenkomsten van de " O R D E D E R V E R D R A A G Z A M E N " Voor wekelijkse ontvangst opgeven aan: J. L. Buitendijk, Alg. Leid., Buys Ballotstraat 11 's-Gravenhage. Alle correspondentie: Alg. Secr. W. Chr. C. v. E I J K E L Magnoliastraat 32 's-GRAVENHAGE Telefoon: 32 44 77

x in de kantlijn betreft de vraag
- " " " " " het antwoord

N A D R U K V E R B O D E N !

Goeden avond vrienden,

Aan het begin van de avond krijgt U natuurlijk weer het gebruikelijke vers te horen, waarin ik dan vermeld, - want dat behoort zo, anders dan zoudt U misschien allerhand domme dingen in het hoofd gaan halen over ons werk - dat we heel goed weten dat we niet alles weten m.a.w. dat we ook nog heel wat te leren hebben en dat we juist op grond daarvan, ook niet geacht kunnen worden van Uw kant uit, alles te weten en om het weten dat wij naar voren brengen te beschouwen of te doen beschouwen als volmaakt. Er is altijd nog wel iets waar Uzelf misschien nog meer van kunt ervaren. Er zijn punten bij die voor Uzelf juist van belang zijn, maar die alleen wat voor U kunnen betekenen wanneer U ze weet aan te passen aan Uw eigen sfeer, aan Uw eigen wereld. En juist omdat U dat toch uiteindelijk zult moeten doen, want U kunt niet leven op aarde met een hoofd in de wolken en twee benen die voortdurend zoeken naar steun en ze nooit vinden; dan verkeert U zo ongeveer in de positie van de gehangene, en de gehangene dat kan weliswaar tevens de ingewijde zijn, nietwaar, in de symboliek, maar dan moet hij toch heel wat ^{meer} in z'n mars hebben, dan de doorsnee mens in z'n mars heeft. Daarom, probeert U zelf een opinie te vormen, weest U rustig kritisch. En dan nog iets: juist omdat wij niet alles weten en omdat we een foutje kunnen maken, of een foutieve interpretatie geven van feiten - ja, wij zijn er zelf wel van overtuigd dat we de waarheid zeggen, anders zouden we het niet zeggen, maar het is mogelijk, al probeer je het nog zo hard te voorkomen, het is mogelijk - juist daarom vragen we U dus: geeft U zich de moeite om een beetje te controleren; probeert U maar rustig ons op de vingers te tikken. Het is voor U misschien meteen een aardige sport en het geeft de zekerheid dat U niet met allerhand verwrongen gedachten naar huis gaat, door het aanvaarden van half begrepen waarheden die U eigenlijk niet bevatten kunt. En dan heb ik daarmee geloof ik voldoende vers en regel geciteerd en dan kunnen we wel overgaan tot de orde van de dag. Nu loopt onze cyclus zo langzamerhand op een einde en we krijgen nu dan nog een paar, laten we zeggen wat minder belangrijke onderwerpen die het geheel moeten afronden voordat we uiteindelijk de zaak samenvatten. Dan zal blijken dat we heel veel hebben gezegd in al die weken, heel veel feiten hebben vermeld, heel veel theorieën hebben opgebouwd, maar dat ze allemaal weer terug te brengen zijn tot één geheel; dat is echter m'n taak niet vanavond. Ik zou vanavond met U willen spreken over dat doodgewone ding wat U elke dag tegenkomt in een oneindig aantal combinaties: DE LETTER oftewel HET SCHRIFT. Want we moeten goed begrijpen dat er te allen tijde een soort schrift is geweest. Uiteindelijk de mens die door het plaatsen van een paar takjes op z'n spoor aanwijzingen geeft aan degenen die hem nakomen, over de buit die hij verwacht en over de richting waarin hij zich verder zal bewegen, waar hij zal overnachten event., die gebruikt ondanks deze afgesproken tekens, eigenlijk reeds een soort schrift. Het schrift is een middel om bepaalde gedachten over te brengen van de ene mens naar de andere door middel van dode voorwerpen. We kunnen U natuurlijk wel vertellen dat er slaven zijn geweest die een boodschap op hun schedel getatoueerde hadden en dat er dus levende mensen waren, maar in doorsnee is dat toch een uitzondering; dergelijke excessen komen zelden voor en slechts enkele perioden, enkele tijdperken vertonen dan het gebruik van levende wezens als een soort levende brief. En zelfs dan heeft de slaaf op zichzelf geen directe relatie tot de boodschap, behalve het overbrengen, en kan dus ten opzichte daarvan als een soort dood voorwerp worden beschouwd. En als hij haar niet had overgebracht, die boodschap, dan zou hij zeer zeker heel gauw een dood voorwerp zijn geweest in die tijden, dat bovendien. Het is begrijpelijk dat de mens een zekere mogelijkheid moest vinden om contact te zoeken met z'n medemensen, daarvoor waren afspraken nodig. Het eerste schrift is dus een zeer primitieve code waarin overigens vaak zeer vergankelijke tekens, mededelingen overbrengen. Dat dergelijke afspraken zich alleen kunnen bezighouden met de meest voorkomende dingen, is begrijpelijk. Zo kan men event. nog aangeven: "ik ga naar mijn huis", een tekening met een dak, nietwaar, event. met een paar voetstappen of een pijltje. Maar om te zeggen: "ik geloof in God", of "de geest van die en die demon woont in dit woud", dat is al heel wat moeilijker om mee te delen. En zo zien we dan ook dat in de eerste tijd het schrift voor de geestelijke voortgang van de mens weinig betekent. Dan komt er een periode waarin men wel een zeker schrift kent, en het is eigenaardig - dat mogen we er wel meteen bij vertellen - dat al die primitieve schriftsoorten uiteindelijk voortkomen uit een tekenschrift, waarbij dus een aantal tekeningen als een levend beeldverhaal een bepaalde boodschap voorstelt; denkt U maar aan de rebus die U zeker in

Uw jongensjaren wel eens opgelost zult hebben, die in Uw jeugd misschien een van Uw favoriete raadsels was. Dergelijke puzzles nu, waren dus het eerste schrift. Maar al heel gauw begon men een gestyleerde vorm daaraan te geven. En onverschillig of dat schrift zich dan verder ontwikkelt tot een letterschrift, tot een beeldschrift, een symbolisch beeldschrift. Letterschrift dat is b.v. Uw eigen schrift, nietwaar, dus Uw Lateins schrift. Een symbolisch beeldschrift vindt U b.v. bij het Chinese schrift en dan kunt U tussenvormen daarvan vinden die overgaan reeds naar het letterschrift, waarbij dus niet meer een geheel begrip wordt weergegeven door de letters, maar eerder een bepaald klankbeeld, een lettergreep. Nu kunt U b.v. kijken naar het Phoenicisch-spijkerschrift b.v., daar krijgt U nog heel aardige voorbeelden, daar kunt U in de letterzetting van deze stempelletters zeer duidelijk zien hoe zij nog herinneren aan de tekening waaruit ze zijn voortgekomen, vooral in de primitieve periode. Dan kennen we verder een ander soort schrift, dus een andere ontwikkeling, het hiëroglifisch schrift, en het hiëroglifisch schrift houdt zich bezig met het combineren van voorstellingen, welke door haar groepering een bepaald aantal begrippen kunnen weergeven. Elk beeld opzichzelf dus is reeds een volledig woord, een volledig begrip, maar door de samenstelling daarvan kan men dan ook niet direct bekende, in de stofwereld bekende begrippen, langzaam maar zeker overbrengen. We kennen verder nog - volledigheidshalve moeten we dit ook nog wel even vermelden - het stokkenschift, waarbij een afmeting van keping bepalend is voor de waarde, en dit stokkenschift vindt z'n tegenhanger in het knopenschift, waarbij dus strengen, vaak met verschillend gekleurde draden, vooral in de meer beschaafdere perioden, waar deze dus gebruikt worden om bepaalde begrippen ook weer te geven en vast te leggen. Uit de aard der zaak hebben deze laatste twee schriften enige nadelen, aan de andere kant eigenen ze zich zeer goed voor datgene waar het schrift toch wel in eerste beginsel voor werd gebruikt n.l. het verrekenen van handelstransacties e.d., het aangeven van mogelijkheden van legering voor doortrekkende troepen enz. De allereerste schriftvorm is zuiver beeldend-schrift en dit zuiver beeldend schrift wordt op metaal gegraveerd. Dat men daarvoor zacht metaal zoekt is ook begrijpelijk. En uit deze periode, deze eerste periode, door sommigen Uwer wel eens foutievelijk het Lemurisch tijdperk genoemd - is niet juist, in het Lemurisch tijdperk bestaat geen schrift, maar deze volkeren dan, die volgens U nog onder de Lemuren gerekend worden zo'n beetje en onder de Atelanten, daar kennen we dan het schrift op gouden bladen, dus dat is geplet goud waarin gegraveerd wordt. En daar zien we dan ook weer een eigenaardige ontwikkeling, ook dit schrift krijgt een stylering en dan gaat men de waarde van de verschillende woorden later betekenen door invoeging van stenen daarin. Dan moet je dus een zeer goede goudsmid zijn in die periode, om een boek te kunnen schrijven en bovendien nog over aardig kapitaal beschikken. Dat laatste is geloof ik tegenwoordig ook nog wel waar, want wie een goed boek wil schrijven die moet over het algemeen voor dat genoeg betalen; dat hebben ze mij althans verteld. Hoe meer de mens natuurlijk zich bewust wordt van de mogelijkheden van dit schrift, hoe meer er een noodzaak komt om dingen weer te geven die je nooit gezien hebt. En zo gaat men allereerst komen tot het kentekenen van bepaalde stoffen of materies door een gestyleerd teken, wanneer we in de handel bestellingen krijgen. Er is, laten we zeggen, een Chinees en deze biedt aan zoveel huiden van dat en dat dier, zoveel zijde van die en die dichtheid van weefsel. Nu kun je dat natuurlijk wel over laten brengen, maar het Chinese rijk was zeer afgesloten en de handelskaravananen waren over het algemeen karavananen die bestonden uit niet-Chinezen. Het waren dus de randstaten die in hoofdzaak de handeldrijvenden waren; de Chinees trad op als organisator, als leverancier van de producten en afnemer van de producten die werden teruggebracht. En die handel dat waren mensen die waren heel wat minder beschaafd. Zo moesten er dus tekens worden gevonden waarbij, laten we zeggen, een koopman in Kaschmir een aantal bestellingen kon doorgeven over goederen die hijzelf misschien nooit gezien had, komende uit Griekenland of uit Rome. En hij moest ervan verzekerd zijn dat dan het juiste werd weergegeven. In het begin moest dat allemaal mondeling gebeuren door speciaal geschoolde slaven. Later ging men een herinneringsschrift gebruiken, waarbij de tekens moesten worden uitgelegd door degenen die die oorspronkelijke betekenis had gehoord. En aangezien men steeds weer dezelfde tekens ging gebruiken - dat was gemakkelijker - wist men op den duur toch wel wat er stond, ook al was er geen verhalen bij. En zo krijgen we dan eigenlijk al heel in de oudheid de wonderlijke kunst van produceren en reproducieren van schrift en schriftuurlijke voorstelling. U moet niet denken b.v. dat het bekende verhaal dat in Nederland steeds de ronde doet over Lourens Jansz. Coster dat dat iets origineels of iets nieuws is, want de oude Babyloniërs kenden verschillende stempelrollen waarmee bepaalde zinnen gedrukt konden worden. Als U daar bij de tempel kwam dan kon U een kleitafeltje kopen en op dat kleitafeltje stonden bepaalde religieuze spreuken zullen we maar zeggen, aanhalingen uit gewijde boeken, orakelspreuken etc. Dat was een soort beeldschrift over het algemeen, met daaronder een nog zeer primitief vereenvoudigd lijnschrift. Aardig is, deze mensen die maakten daar rollen voor, walsen die soms een aanmerkelijke grootte hadden, niet de eenvoudige stempelrollen alleen, maar er bestonden inderdaad stenen

of ook wel houten rollen, die hadden een doorsnee van ongeveer zo (het medium geeft ongeveer 50 cm aan) en daar was dan in de dunne buitenrand een gehele voorstelling gemaakt, die haalde je er overheen of je liet de slaven er overheen halen, en dan had je zoveel malen een bepaald geschrift; druk in z'n eerste principe. We kunnen ook nog verder teruggaan, waar de Chinezen ook een reproductiemethode kennen, en die gebruiken ze eigenaardig genoeg, over het algemeen niet voor het drukken van geschriften, dat komt er haast niet voor, die worden allemaal handgeschreven, maar ze blijken wel bijzonder knap in het drukken, dus volkomen gelijkvormig van de een op de ander overbrengen o.a. van dessins voor porselein. Dat is heel aardig, daar heeft U dus weer een heel ander gebruik ervan. In de wereld moest het eerst komen tot een boekdruk voordat men eraan ging denken om stoffen te bedrukken b.v.. Bij de Chinezen was het precies omgekeerd, die hebben nooit aan de boekdrukkunst gedacht, maar ze hebben wel gedacht aan de mogelijkheid tot het bedrukken van stoffen. Later dan ontwikkelt zich dat natuurlijk ook. U zult zeggen: "nu vertel je daar heel veel over schrift, je spreekt over drukkunst enz.; wat dat betekent dat weten we nu wel", ja, maar één ding weet U niet en dat is dit: dat juist de mogelijkheid tot uiting in schrift voor de mens een grote gave was in die tijd dat het verkeer nog zeer slecht was. Voor U is het eigenlijk niet eens zozeer van belang, want men zou bij U in enkele uren over kunnen brengen een ooggetuigeverslag van het een of ander en dat zou men kunnen laten vertellen en dat zou behoorlijk juist zijn, maar dáár was het vaak zo dat een verhaal over een gebeurtenis een reis voor de boeg had van enkele jaren voordat het daar terecht kwam waar het wezen moest. Als het op het geheugen gebaseerd zou zijn, nu ja, dan begrijpt U wel wat ervan terecht zou komen, nietwaar? U kent toch allemaal wel die mensen, nietwaar, die vertellen, die dames b.v. over de uitverkoop: "ja, en toen zag ik" en dan volgt er een beschrijving over een dotje van een japon voor een prijs die ver beneden het normale ligt "en ik wou haar net nemen, en toen haalden ze haar voor m'n handen weg", weet U wel? Of die visser die begint te vertellen, hij had een paar keer beet gehad en ze waren zo klein en onder de maat en hij had ze teruggegooid, maar op een gegeven ogenblik toen kwam er een vis, zo (het medium wijst een gevaarte aan). Nu ja, U begrijpt wel, als je die verhalen au sérieux zoudt nemen en je zoudt ze van mond tot mond over laten gaan, dan zou op het laatst die dame in kwestie net voor haar neus weg hebben zien grissen het meest luxieuze met juwelen versierde avondtoilet dat geprijsd stond met één cent, terwijl de visser in de binnenwateren van het Naardermeer b.v. juist een walvis aan de haak had geslagen toen z'n lijn het begaf. Vroeger ging dat heel vaak zo, vroeger werd er vaak ontzettend overdreven. Denkt U nu maar aan die bekende verhalen over het goudland, eldorado; daar heeft U toch ook wel van gehoord? Overal waar een nieuw land was daar vertelden ze: ja, daar is goud in overvloed; wanneer je daar naartoe gaat dan heb je de rijkdom zo maar voor het oprapen. Dat was een overdrijving. Er wás goud in die landen en er was een mogelijkheid tot verwerving, maar aangezien iedereen het zijne erbij deed, konden ze van een broodboom een complete banketbakkersboom maken. Dat kon niet meer toen wij schriftelijke mededelingen kregen, een schrift dat goed terugleesbaar was. Vanaf dat ogenblik was het dus mogelijk om feiten uit het verleden te boekstaven, om rekeningen vast te leggen en om een natuurgetrouwe weergave van bepaalde gebeurtenissen over te brengen over grotere afstand, zonder dat deze verminkt werden. Degenen onder U die bekend zijn met de oudste restanten van geschriften die gevonden zijn, die zullen dan ook wel weten dat deze gesschriften in hoofdzaak bevatten: handelsberichten, vaak met zeer veel getallen doorspekte berichten over overwinningen b.v., waar iets wat half in romanstijl geschreven is en half lijkt op een uitgave van het bureau voor statistiek, en dan verder wetten. En dat was ook goed dat de wet een vaststaande wet werd, die niet meer onderhevig was aan de willekeur van elke Satraap die nu toevallig een eigen gezag op een andere wijze uit wilde oefenen, dat is ook daaraan te danken. Tegenwoordig zal men er misschien om lachen dat een Koning ertoe komt om zijn eigen heerlijkheid en grootheid en zijn wetten te doen beitelten ergens in een rots, zo maar, een eind weg eigenlijk van de beschaving zelfs, dat hij stenen palen op laat richten als een soort grensstenen waarin nadrukkelijk gegrift staat zijn wetgeving. Maar stelt U zich eens voor, daardoor kon dus een ieder die schrijven kon en lezen, of die zelfs de mogelijkheid slechts had, om zo iemand eenmaal aan te horen, zich op de hoogte te stellen van zijn rechten en verplichtingen, zonder dat daar willekeur bij kwam. En ja, wanneer de vorsten zulks doen dan moeten zij wel grijpen naar de kaste die het meest geleerd is. En juist in de primitievere godsdienst, waar wij te maken krijgen met een volksgod, een stamgod als het ware, daar is deze kaste over het algemeen een zeer exclusieve, het is een priesterkaste die door zorgvuldige selectie in stand wordt gehouden, waarbij bepaalde huwelijksregels gelden, waarbij gedragsregels, waarbij zelfs zekere eigenschappen noodzakelijk zijn, lichamenlijk en geestelijk, anders dan word je eenvoudig uitgestoten. Kijk, daardoor kwam men natuurlijk bij deze gespecialiseerde geleerden en uitleggers terecht. En wanneer een priester een machtsmiddel in handen krijgt, wat doet hij dan het eerst? De grootheid van zijn eigen god verkondigen. Het is werkelijk zo, dat elke pries-

ter die gelooft in z'n taak en zending, elk nieuw middel dat hem in handen wordt gegeven onmiddellijk gebruikt, laten we het deftig zeggen: "ad majorem Dei gloriam", ter meerdere eer en glorie Gods, ofwel van zijn god, zoals dat toevallig uitkomt. Zo komen dan naast deze wetten en eigenlijk gesubsidieerd door de vergoedingen die voor deze bezigheden worden gegeven aan de tempels en aan de priesters, zeer veel geschriften omtrent de religie in omloop. En dat U vandaag aan de dag nog erfgenaam bent van oude beschavingen, beschavingen die het in zeker opzicht veel verder hadden gebracht dan U, gelooft U me dat maar, dat heeft U te danken aan dit geschrift. Voordat die herinnering helemaal was uitgestorven werd vaak zeer onnauwkeurig en verminkt, toch nog weer een deel door deze priesterkasten op schrift gesteld en als zodanig bewaard in een betere vorm dan mogelijk zou zijn wanneer dus van geslacht op geslacht een mondelinge overlevering plaats had moeten vinden, laten we zeggen tot het jaar 1500. Het is dus wel belangrijk dat er geschreven wordt, dat er letters zijn. En nu is er iets heel vreemds gebeurd: letters werden de tekens voor godsbegrippen; dat kon niet anders gebeuren dan juist door de invloed van die priesterkasten waar ik het over heb. Maar U weet allemaal wanneer b.v. de letter Aleph wordt gebruikt, dat hiermede een definitief begrip wordt gegeven. U spreekt zelf regelmatig over alpha en omega, begin en einde, beide uitdrukkingen van een verschijningsvorm, een uitingvorm van het goddelijke. Letters werden tot een wapen, ja let op, van de magie, van de tovenarij. En de tovenarij ervoer dat men in dit schrift, door de daaraan algemeen gehechte betekenis, een zeer sterke kracht kan binden. U heeft waarschijnlijk wel eens gehoord van die bindingstafeltjes voor geestelijke krachten b.v. voor boze geesten, die in Egypte nog wel gevonden worden en in ruime mate ook natuurlijk overal naar voren zullen komen waar men oude beschavingen zoekt en vindt. Hier waren werkelijk werkzame middelen aan de hand en het is opvallend dat het lettergebruik wordt tot formulegebruik. En zo kent U vandaag aan de dag een groot aantal formules. Deze formules hebben een zeer eigen betekenis en zijn vaak, mits juist geïntoneerd, juist uitgesproken, niet slechts een schriftuurlijke kracht maar een geluidskracht. Ik weet niet of U zich realiseert wat U doet wanneer U zet boven een brief: "zeer geëerde", of "beste", of "liefste". Dat zijn van die bijvoegelijke naamwoorden eigenlijk, zo van die aanduidingen die je voor een persoon zet, het is maar een formule, het zijn maar een paar letters, maar wat drukt dat onmiddellijk uit? Ten eerste de verhouding die bestaat tussen U en deze mens. U zult er zelfs niet omheen kunnen, wanneer U met de hand schrijft althans, om in de wijze waarop U deze letters neerzet op het papier, ongeacht het gebruikte schrijfmiddel, verder mits dit door Uw hand onmiddellijk bestuurd wordt en de letter daardoor gevormd, om in de lettervorm Uw eigen opinie te leggen. En zo kan het best gebeuren dat er: "weledelzeergestrenge", of "hoogedelgeleerde" staat of "hoogwelgeleerde" en al die mooie woorden meer, terwijl iedereen die een klein beetje verstand heeft van het schrift kan zeggen: nou daar staat eigenlijk "vervloekte ezel", het is alleen beleefd uitgedrukt. Het schrift blijkt dus nog iets anders te hebben, vooral het handschrift. Het handschrift kentekent allereerst natuurlijk de schrijver; zijn eigen karakteristiek wordt erin neergelegd, maar bovendien ook zijn verhouding ten opzichte van degene aan wie hij het richt of over wie hij schrijft. Elk begrip wordt onmiddellijk in het schrijven geassocieerd met de persoonlijkheid die het betekent, de waarde die het heeft voor de schrijver. De meest persoonlijke mededeling ligt niet alleen in de woordvorming uit letters, maar ligt in de wijze waarop deze letters gegroepeerd werden, werden geschreven, welke lijnrichting zij hebben, welke prominentie zij hebben t.o.v. de omringende lettergroepen. Interessant, maar wat is eigenlijk nog interessanter? Dat dit zelfde noodgedwongen ook van invloed is geweest op die oude schrifturen. Een monnik kan nog zo mooi en zo edel zijn zwaar Gotische lettervorm neerpenselen, hij zal toch altijd iets van zijn eigen karakter daarin neerleggen. De afwerking van de kleine details verraaft hoe de copist stond tegenover het werk dat hij copieerde. De tekenaar, de schrijver laten we maar zeggen van het Egyptisch Hof, die tot taak kreeg om een groot aantal hiërogllyphen neer te zetten ter beschrijving van bepaalde daden en gebeurtenissen in het leven van een vorst, in diens graf, in de wijze waarop hijzelf, zijn kleuring koos, zijn kleine onderscheid in de wijze waarop hij zijn vorm zette, ^{moet} iets aangegeven hebben van een zeker niet erg formalistisch maar vaak verrassend juist oordeel over de persoonlijkheid die hij beschreef. Er bestaat b.v. een heel aardig staaltje daarvan, dat is, een fragment is daar geloof ik nog zelfs van in Londen, daar wordt op beschreven hoe een zekere Pharao, ik weet niet, hoe heet hij? Nu ja, ik wil er van af zijn, maar in ieder geval deze beschrijft daarbij dan een jacht en daar staat dan uitdrukkelijk dat Pharao met grote moed en met eigen hand 24 leeuwen doodde. Wanneer U deze vorm goed beziet dan is het eigenaardig dat er twee leeuwen in hun stylering een zekere farociteit hebben, terwijl de anderen er uit zien als dociele koeien. En het is dus zeer wel mogelijk dat de schrijver daar eigenlijk onbewust heeft uitgedrukt: nu oude heer, je schrijft het nu wel neer, maar je liegt er maar aardig op los. Altijd een eigenschap van jagers geweest hoor, dus het hoort zo'n beetje bij het vak; dat deed die oude Pharao net zo goed als de manheer die vandaag aan de dag op stap gaat om terug te komen met een gevulde weitas met event. het prijsje van de poelier eraan. U zult

dus goed begrijpen dat niet alleen uit de woorden en uit de begrippen die woorden worden weergegeven, maar ook op de wijze waarop zij worden weergegeven, zeer veel te leren is omtrent de persoon, omtrent zijn omgeving en omtrent zijn wereldbeschouwing. En als zodanig is het geschrift steeds weer een openbaring, vooral het oude geschrift, voor hen die zoeken naar waarheid. Onverschillig of U nu een geschrift krijgt dat de z.g. graaf de Saint Germain naar voren heeft gebracht in zijn tijd, of dat U misschien de hand zou leggen op een geschrift van een Cagliostro, of dat U misschien een sir Francis Bacon in zijn handschrift zoudt bezien, het zou U opvallen - zelfs ten aanzien van die drie personen die ik hier noem - dat er een bepaalde overeenstemming bestaat, dat er mag worden aangenomen dat deze drie geheel verschillende personen, toch een gelijke denkwijze en houding tegenover de wereld hadden op zeer vele punten. En op een dergelijke manier kun je conclusies trekken die van zeer groot belang zijn, want laten we niet vergeten, de geschiedenis die de mensheid heeft medegedeeld is nooit de ware geschiedenis, maar die voorstelling die begeerd werd, aangepast aan de feiten die niet te onderdrukken waren, dat is geschiedenis. Als U geschiedenis schrijft en U schrijft ze in Nederland dan schrijft U over de Oranjes als een vrijzinnig en moedig geslacht dat omwille van het geloof etc. Zoudt U het op z'n Spaans doen dan zoudt U spreken over de ondankbare rebellen en opstandelingen. Begrijpt U wat ik bedoel? Als U moet schrijven over het geval Korea, dan zullen de Russen zeggen: de grootste nederlaag van het kapitalistisch imperialisme - ik geloof dat ik de juiste term wel beet heb, ofschoon die taal tegenwoordig wat ingewikkeld wordt, hoor - terwijl aan de andere kant een Amerikaan natuurlijk zal zeggen: deze zegepraal van de democratie tegenover de dictatuur. Begrijpt U wat ik bedoel? De geschiedenis die wordt geschreven is zelden de volledig juiste geschiedenis, dat kan nu eenmaal niet. En omdat dat niet kan, is het interessant om geschiedkundig en religieus ook te controleren wat de schrijvers eigenlijk gedacht hebben en hier komt het handgeschreven manuscript steeds weer op de voorgrond. Wanneer op een oude papyrus een dodenboek staat gecopieerd, dan is het duidelijk merkbaar dat de scribent aan bepaalde punten nadruk heeft gegeven, ze zijn als het ware verzorgd en afgewerkt, zij zijn fijner uitgevoerd zelfs, terwijl over andere passages wat luchtiger werd weggelopen; men, nu ja, geloofde dat, het hoorde er nu eenmaal bij. En op deze manier kunt U leren uit de schriftuur, uit het geschrift, uit de eenvoudige lettertekens en letters, wat een mensheid werkelijk heeft gedacht. En dan zult U ontdekken dat misschien wel de grootste gave die een dergelijke studie U geven kan is, dat de mens altijd gelijk is geweest en dat slechts z'n omgeving veranderde. En nu hoop ik dat U dit korte onderwerp dan als voldoende wilt beschouwen. Het moest noodgedwongen weer een beetje lichter onderwerp zijn. U krijgt de volgende maal nog van een collega van mij een beschouwing waarin dan speciaal de esoterische punten van de menselijke ontwikkeling naar voren worden gebracht, en wel niet gaande van het totaal der mensheid, maar gaande van een bepaalde groep en ik hoop dat U dat ook zal interesseren. Maar wij mogen niet teveel op eenmaal brengen, aangezien ons gebleken is dat dat vaak gevolgen heeft die minder aangenaam zijn. En dan moogt U de ene keer eens wat horen over humor, de andere keer wat over schriftuur en een volgende maal misschien wie weet het, misschien wat over sporen of vliegtuigen. Het komt er niet zo opaan. Maar ik hoop in ieder geval dat ik U toch een paar interessante dingen heb mee mogen delen, en U vooral het belang van het schriftstuk, niet alleen als zuivere mededeling van woorden, maar als uitdrukking van een soms niet eens bewuste gedachtenondergrond, dat ik U die heb bij kunnen brengen. En dan dank ik U verder voor Uw aandacht en geef ik het woord over aan een volgende spreker, die dan nu wel eens wat meer tijd heeft voor Uw eigen onderwerp dan de laatste maal wel eens het geval was. Goeden avond vrienden.

DE ORDE DER VERDRAAGZAMEN houdt haar bijeenkomsten iedere Vrijdagavond (8 uur) in het Gebouw "KEN U ZELVEN", de Ruyterstraat 41, den Haag.
Bezoekt deze regelmatig en introduceer zoveel mogelijk Uw vrienden en kennissen, voorzover zij serieus van ons werk willen kennismaken.

Goeden avond vrienden,

Ik mag dan voor U een onderwerp naar Uw eigen keuze behandelen. Ik zal dit doen naar mijn beste weten en kunnen. Mag ik U verzoeken mij mee te delen wat Uw keuze is voor hedenavond?

- x De contemplatieve mystieken beschouwen de veelvuldige episoden tijdens de reis door het Bard, dat was laten we zeggen het vagevuur, als zuiver subjectieve visioenen. De aard van die visioenen is naar hun mening afhankelijk van de denkbelden die we gedurende ons aardse leven koesterden: paradijzen, hellen, de dodenrechtters enz. verschijnselen slechts diegenen die er in geloofd hebben. Uw mening s.v.p.?
- Ja, en wilt U dat ik daarover spreek?
- x Graag.
- Heeft U er nog iets bizonders aan toe te voegen, neen?

x Op het ogenblik niet.

- Juist. Wel, de term Bardo die hier gebruikt wordt, mogen wij niet vertalen met "vagevuur" m.i., dat allereerst; wij moeten hiervoor zetten: "de innerlijke wereld van de waan". Een Bardo is het rustpunt waar ieder mens steeds weer terecht komt, waardoor hij gaat en waarin hij beleeft. Nu kunnen wij natuurlijk uitgaan van het standpunt dat er een werkelijke hel bestaat en dat er een werkelijke hemel bestaat, maar om elk wezen naar eigen verdienste en eigen begeren het verdiende geluk of de verdiende straf op de juiste wijze toe te meten, zou men voor elk individu uiteindelijk een apart soort hemel, een apart soort hel moeten hebben. Hieruit kunnen wij elkander heus wel bewijzen meen ik, dat wij niet met groepen kunnen rekenen die gezamenlijk in een paradijs leven, ook niet met groepen die gezamenlijk leven in een hel. Wat is dan wel mogelijk? Het is mogelijk dat elk zijn eigen beleven ten dele met een ander deelt, zoals in Uw wereld b.v. In Uw wereld denkt U misschien dat U gezamenlijk leeft, maar in werkelijkheid heeft U toch een eigen visie, een eigen opvatting en een eigen waardering, die voor U de feiten merkkelijk doen verschillen van de waarde die zij voor een ander bezitten. Zolang nu deze waarden moeten worden gezien als ervaring van buitenstaande wetten, dus van geuite wetten - of die uiting in ons of buiten ons plaatsvindt doet minder ter zake op het ogenblik, want dan komen we weer aan een aantal filosofische problemen die ver buiten het onderwerp zelf voeren - maar mogen wij dus aannemen dat, waar elke wereldbeschouwing reeds een andere is en elke reactie een volledige rechtvaardiging in geluk of in verdoeming van het totaal der belevenissen slechts zeer individueel mogelijk is. Hoe zou het nu mogelijk zijn - ja, U kunt natuurlijk zeggen: bij Gods almacht is alles mogelijk - maar hoe zou het nu mogelijk zijn dat er een totale wereld zou worden geschapen voor elke mens apart, wanneer de Schepper dus voor elke mens apart voortdurend deze wereld zou moeten moeten creëren en de mens zelf als slachtoffer alleen op zou treden van deze gebeurtenissen en belevenissen? Is het dan niet eenvoudiger te zeggen: waar de scheppende kracht Gods werkt in ieder wezen, kan uit dit wezen, bevrijd van de stoffelijke beperking, worden gereproduceerd die wereld die in volledige overeenstemming is met het wezen zelf. En zo bezien krijgt het Bardo als wereld van waan betekenis, want U gaat naar een hel; deze hel kan voor U zijn een wereld van vuur, van verschrikking, maar voor een ander zou misschien dit vuur een zaligheid betekenen. Een Eskimo zou zich waarschijnlijk zeer verheugen over de rijke vuurmassa's die een hel met kokende zwavel en pek hem ter beschikking zou stellen, terwijl omgekeerd een hel van ijs waarschijnlijk een buitengewoon genoegelijk iets toe moet lijken aan die mensen die ijs slechts kennen als een zeer grote weelde, of een zeer exclusieve en kostbare versnapering. Op Uw wereld zelf is het dus al te zien. Wat is dus logischer dan te zeggen: wanneer wij geloven aan dezelfde hel in hetzelfde geloof en de een leeft op de evenaar, de ander leeft op de Pool, dan zullen ze beiden hun hel geheel anders ervaren. Hun schuldbewustzijn zegt hun: je moet geoordeeld worden, goed, wanneer ik geoordeeld moet worden dan ga ik volgens mijn eigen religieuze opvatting mij een denkbeeld van een hemels gerecht vormen. In dit denkbeeld zullen noodgedwongen mijn voorstellingen verwezenlijkt worden, weliswaar op een zeer grootse en machtige schaal, maar toch mijn beelden, want hoe kan een mens die altijd de duivel heeft aangezien voor God de Vader zich onderwerpen aan een beeld van God de Vader. Begrijpt U wat ik hiermee zeggen wil? Dus het is uitermate moeilijk om een eenheid in voorstelling te geven. Hoe zouden we dan het beste deze wereld kunnen beschouwen? Wel, wanneer wij die oude verhalen over de onderwereld lezen dan treft ons altijd weer één ding: de grote straf in de onderwereld schijnt te zijn frustratie, het niet bereiken. Of dat nu een vat der Danaïden is of een Sisyphus, zij zijn altijd weer geketenden die voortdurend verwachten te bereiken en altijd weer teleurgesteld worden. Denkt U aan Tantalus, altijd de volheid binnen je bereik, zonder haar werkelijk te kunnen bereiken. Wat blijkt hieruit? Dat men wel een zeer onmiddellijk verband ziet tussen het wezen zelf en z'n straf. Mogen we dan misschien verder gaan en zeggen: deze straf is datgene wat het wezen voor zichzelf als juist ervaren heeft en zichzelf op moest leggen omdat het niet tegen de levende wet die in het wezen bestaat, in kan gaan. En dan wordt Bardo eigenlijk in zijn beschrijvingen niet veel anders dan een verluchting door een ietwat fantastische schilder van een boek waarin waarheden staan. Dan kan men niet meer gaan spreken over realiteiten van de zoveel hellen, de zoveel onderwerelden, kan men niet spreken over de zoveel paradijzen en de zoveel bereikingen, men kan het aantal rechters niet vaststellen, want de rechters van de mens - laten we van achteraf beginnen - zijn natuurlijk het totaal van zijn begeerten. Elke begeerte wordt naar voren gebracht op haar ogenblik, bij het terugbeleven dus van het leven, en treedt op als rechter, zij stelt de vraag: heb je dit niet verkeerd gedaan? De mens die zich schuldig beantwoordt zal door deze lust moeten lijden. Wilt U al die krachten in één persoon samendenken, geen bezwaar; wilt U er 42 dodenrechters van maken, ook geen bezwaar. Dus een voorstelling. En dan lezen we zo ontzettend veel over de eigenaardige ervaringen in de hel: een priester grijpt een boog en doodt een krijgsman, door list en met geweld. Hij valt in de handen van

de goden en hij bevindt zich onmiddellijk in een duistere oel waar boogschutters voortdurend hun onzichtbare pijlen op hem afschieten zonder dat hij sterft. En hem wordt gezegd: dit zal duizend jaar duren. Eigenaardig, merkt U het verband dat er hier ook weer wordt gelegd; ik haal speciaal oude verhalen hierbij aan als illustratie, het verband dat wordt gelegd tussen daad en straf. Elke straf, elke boete, elke onderwereldbeleving moet noodgedwongen zijn het ondergaan van de zelfgestelde daden. Maar als het het ondergaan is van de zelfgestelde daden, is alles in het ik besloten. De boogschutters die die priester pijnigen zijn niets anders dan de herinneringsbeelden van zijn eigen daad. En zo gezien wordt Bardo inderdaad, wordt de onderwereld, worden alle paradijzen, voorstellingswerelden. Dat in deze voorstellingswerelden bepaalde gelijkheid zal bestaan is begrijpelijk. Een mens die wordt opgevoed in een christelijke aanvaarding en gelooft aan een paradijs waarin gevleugelde engelen rondgaan, waarin kristallen huizen schitteren boven gouden straten, zal voor zijn gelukservaren, voor zijn paradijservaren, noodzakelijkerwijze deze stad enigszins moeten benaderen en hij zal altijd het voorstellingsbeeld beïnvloeden, terwijl misschien een eenvoudige Moslim, denkende hieraan, in geurige rozentuinen gaat, louterend naar het gezang der vogels en genietende van het goede der aarde. Het is maar een kwestie van een voorstelling. En zeer zeker zal de intellectuele Christen anders dan de primitieve Christen zijn hemel en zijn hel scheppen. Ieder doet dit zelf. Dan mogen wij zelfs niet spreken van hemel en van hel, want hemel en hel bestaan alleen in de mens en worden uit deze mens geboren als een speciaal deze mens betreffende waan. Er moet dan als kern van Bardo, als kern van de wereld van waan, toch een vast punt zijn. Dit vaste punt moet zijn de werkelijkheid die niet gekend wordt. Deze werkelijkheid maakt het mogelijk dat de verschillende bewoners dezer gefantaseerde verblijven met elkaar in contact komen; dat geldt voor ons ook hoor, ik mag hier absoluut geen uitzondering maken, ook voor onze eigen sferen, ik ben mij er volledig van bewust dat zij ook een deel uitmaken van deze begoocheling. Ik weet dus dat mijn werkelijkheid geen absolute werkelijkheid is, maar ik weet ook dat ik in de realiteit van dit beleven de mogelijkheid vind om mijzelve te kennen en in mijzelve te vinden de band die mij met al het geschapene verenigt. Hoe meer ik dit doe hoe groter gebied voor mij bereikbaar wordt en hoe meer verschillende levenservaringen - individuen als U het zo noemen wilt - met mij in contact treden. De kern van Bardo is werkelijkheid, maar het is een werkelijkheid die niet wordt gekend en die overal, vanaf de hoogste paradijstoestand tot de laagste onderwereldtoestand, één is. Elke toestand, optredende binnen deze werkelijkheid, kan niet werkelijk zijn. Op het ogenblik echter dat men komt tot het verlaten van deze toestand, komt men in een toestand van realiteit d.w.z. een toestand waarbij, buiten Uw controle, buiten Uw bewustzijn liggende omstandigheden, regerend gaan worden voor Uw handelen en denken. Deze mogelijkheden moeten noodgedwongen liggen beneden en boven deze wereld. Ik zou deze beide toestanden dan willen karakteriseren als grove materie en eeuwig licht. Dit houdt ook tevens in dat God nooit een absolute verdoemenis geschapen heeft of behoeft te hebben, maar dat de mens voor zichzelf deze tot aanzijn kan roepen. Dit houdt in dat ieder mens te allen tijde uit de waan de werkelijkheid moeten leren vinden en dat tot op dat ogenblik de wervelende reis, gaande door alle paradijzen, maar ook alle onderwerelden, bij voortdurend zal zijn het karma, het noodlot van de mens. Op deze wijze lijkt het mij het verstandigste om dit probleem te beschouwen. Ik wil U nu allereerst in de gelegenheid stellen event. opmerkingen, aanmerkingen, vragen e.d. voor te leggen, over dit punt dus speciaal.

- x Hoe is het mogelijk dat, waar U weet dat hetgeen U ervaart begoocheling is, dat U toch uit hetgeen wij hebben gehoord over dit onderwerp, dat U toch in Uw sfeer overtuigd is dat het slechts gedeeltelijke waarheid bevat en gedeeltelijk dus begoocheling is?
- U bent het waarschijnlijk met mij eens dat er vele dingen zijn in de menselijke beschaving en wereld die b.v. ongezond zijn. U weet dit wel, maar doet U er afstand van?
- x Neen, inderdaad.
- Met andere woorden, wij blijven in deze wereld ofschoon wij haar wezen meer en meer leren doorgronden, langere tijd, omdat wij te zwak zijn om afstand van haar te doen. "Ach droom vertoef nog even, ge zijt zo wonderschoon."
- x Ja, ja.
- Nog meer opmerkingen of vragen.
- x De vraag is niet duidelijk op te vangen doch komt daarop neer dat men vroeger andere begrippen van goden en godinnen heeft gehad. Misschien dat dit begrip niet zo vast te leggen is als uit Uw mond te komen scheen.
- Het begrip God is inderdaad in zijn betekenis volledig afhankelijk van de periode waarin het gebruikt wordt. Oorspronkelijk kunnen wij zeggen: God betekent "machtige" en als zodanig kan het van toepassing worden verklaard op een ieder die macht bezit. De halfgoden, waar ook wel over gesproken wordt, zijn niets anders dan aardse machtigen, die echter nog niet bezaten het al-vermogen tegenover hun medemens, wat men van God, van een Machtige en Almachtige kan verwachten. Later begint men God te noemen elke kracht die macht heeft over de mens. Vandaaruit

- gaat men deze krachten centraliseren in bepaalde begrippen en noemt deze begrippen elk voorzich "God". Wij mogen echter nooit vergeten dat de achtergrond van zeer vele dezer godsdiensten de esoterische waarheid brengt; er is één bron en één kracht waarin en waaruit alles is ontstaan en in terugkeert. En deze stelling, door mij geciteerd, is zo oud, dat zij bij de oude Keltische godsdienst b.v. steeds naar voren kwam. Ze werd reeds gebruikt in het land van Asir, zij werd herhaald in Babylon, zij werd herhaald in de verre gewesten van Afrika, evenzeer als in de U als Manitu-verering bekende Noord Afrikaanse godsdienst. De beduiding God ligt dus inderdaad niet vast. En zo mag ik dan hier preciseren wat ik noem God: er is een bepaalde kracht, deze kracht heeft een groot aantal verschillende verschijningsvormen, het is echter zelfs wetenschappelijk aannemelijk te maken dat één bepaalde kracht als grondslag dient voor elk kleinst materiedeel, ongeacht de verschillen die daarin mogelijk zijn; dat verder, wanneer deze kracht er niet zou zijn dus, er geen wereld en geen zijn zou bestaan, dat deze kracht noodgedwongen bestaan moet hebben voordat er iets anders tot aanzijn kon komen en noodgedwongenerwijze al datgene wat verdwijnt, geheel verdwijnt dus uit materiële uiting, terug moet keren tot deze kracht, daar opzichzelf een vermogen onvergankelijk is maar slechts omzetbaar. Wij zouden deze kracht reeds God mogen noemen, maar wij zouden dan nog niet juist omschreven hebben wat ik, en met mij veel van mijn broeders, beschouwen als God. Wij beschouwen als God deze kracht waaruit en waarin alles bestaat, voortgekomen uit, bestaande in, instandgehouden dus door deze voortdurende stroming, erkennen wij dat deze voor ons onbepaalbare en niet begrensbaare kracht, als denkend wezen handelt, dat er bepaalde wetten bestaan die zich aanpassen en dat de aanpassing dezer wetten op een zodanig perfecte wijze gebeurt, dat wij niet anders kunnen aannemen dan dat hier sprake is van een denkend, en ten opzichte van het in hem bestaande, almachtig wezen. Dit wezen noemen wij God. Wij kunnen niet zeggen of er misschien meerdere van deze goden zijn, meerdere van deze krachtvelden, ontstaan weer uit andere oorzaak. Het is een mogelijkheid, maar wij kunnen niet zover gaan... (band loopt af waardoor een enkel woord gemist wordt)... God verder gebruiken in een andere betekenis, dan is dit zeer duidelijk af te leiden uit zinsbouw en onderwerp, ofwel het wordt er uitdrukkelijk bij gezegd. Ik hoop dat ik U hiermee ook beantwoord heb. Zijn er over dit onderwerp nog meer vragen? Andere onderwerpen zijn niet onder mijn competentie, daar komt een aparte "vragenrubriek" voor.
- x Over een woord wat U gezegd hebt in den beginnen, dat was "volmaakt" en wat is volmaakt en is er iets volmaakt?
  - Volmaakt is m.i. datgene wat al-bevattend is en alle mogelijkheden in zich draagt. Volmaakt is dus datgene wat in volledige harmonie en gelijkwaardigheid, alle mogelijkheden van goed en kwaad gelijkelijk in zich omsluit, want dit bevat alle mogelijkheden, bevat dus alle kracht. En ten opzichte van onze werelden is dit m.i. toch wel volledig aanwezig in deze kracht door mij nader omschreven, die wij God noemen. Mag ik aannemen dat over dit onderwerp op dit ogenblik geen vragen meer zijn?
  - x Als er nog tijd is zou ik nog wel iets willen vragen. Wij hebben gehoord dat de toestand van hemel en hel een waan is die wijzelf produceren, maar door het gebruik van waan krijgt men teveel de indruk dat die toestand iets is wat wij vermijden kunnen of vermijden moeten, maar dat het inderdaad iets is wat wij nodig hebben voor onze ontwikkeling. En heeft het daarom geen betekenis en kunnen we alleen maar zeggen dat het een waan is, al produceren we zelf die toestand?
  - Het is een waan omdat het betekent een afdwalen van de enige realiteit. Dat in dit afdwalen van de realiteit de mogelijkheid tot lering ligt en uiteindelijk deze waan dus zal worden overwonnen, neemt niet weg dat deze waan voor de persoon vaak noodzakelijk is, zo noodzakelijk als voor sommige vaders en moeders wanneer ze iets uit moeten leggen: de oelevaar of de rode kool, zo nodig als de zeer simpele voorstelling die over sommige feiten wordt gegeven aan het kind. Wanneer het kind dit aanneemt als realiteit, leeft het in een waan. Ook Sinterklaas is een waan, ondanks het feit dat hij binnenkort wel weer overal intochten zal gaan houden. Wat is dan de realiteit? Van Sinterklaas is de realiteit uiteindelijk dat men elkander wil gedenken op een pretige en vaak zelfs zeer schertsende wijze, het is dus een betuiging van goedwillendheid. Zolang als men dat Sinterklaas noemt is het een waan, zolang men het zuiver naastenliefde noemt is het over het algemeen ook een waan; noemt men het een zeer gezonde vorm van eigenliefde dan geloof ik dat we het juiste punt eerder benaderd hebben. En dus elke voorstelling die van de laatst gegevene afwijkt zou volgens mij waan zijn, ondanks het feit dat het voor het leven vaak erg noodzakelijk is dat zo'n factor daarin optreedt. Een leven waarin helemaal geen Sinterklaasgedachte komt is vaak een bitter leven. Sinterklaas rijdt door het hele jaar heen over de daken, soms komt hij op verjaardagen en soms brengt hij zo maar eens iets mee. En zo zou ik dan ook dit als "waan" willen zien. Definitief als waan, maar niet ontkennende dat deze waan voor het eigen wezen zodanig beïnvloedend kan zijn dat op het gedrag en op de levensuiting sterke invloed wordt uitgeoefend en ervaring wordt opgedaan in overeenstemming met de bestaande waan. En als U dat niet gelooft denkt

U dan maar weer aan Sinterklaas in de periode dat U werkelijk dacht dat hij nog met Zwarte Piet kwam, hoe U dan voor een enkel "boe", voor een donkere zolder of voor een rammelende keten plotseling al Uw zonden bekende. Dan heeft U daar dus meteen de opvoedende waarde van de waan ook gekarakteriseerd, zij dwingt tot zelfonderzoek. Mag ik hiermede dan besluiten? Dan wens ik U allen nog een aangename avond verder en dan geef ik het medium vrij voor de pauze.

VRAGEN, welke nimmer een persoonlijk karakter mogen dragen, kunt U schriftelijk inzenden aan J.L.Buitendijk, Buys Ballotstraat 11, d e n H a a g.
U zult dan te zijner tijd in de VRAGENRUBRIEK het antwoord kunnen vinden.

Goeden avond vrienden,

Ik mag vanavond voor U de VRAGENRUBRIEK behandelen en nu kan ik U vantevoren zeggen: wij kunnen wel eens een paar minuten extra nemen maar niet teveel, want dan krijgen we last met het medium en wie weet met wie verder nog. Dus we zullen het met de vragen maar een beetje langzaam aan doen. U weet wel wat ik bedoel, niet van die uitweidingen. Ik zal kijken hoever ik er door kom voordat "het schone woord" aan de beurt komt. Laten we maar eens beginnen.

- x Hoe komt het dat het voor een biologisch insider duidelijk is dat tegen het ware hogere gerichte tendenz, ongeneselijke zieke, zwakke en ondergaande cultiveer in deze tijden hoogtij viert? (deze vraag is zeer onduidelijk te verstaan)
- Dat is begrijpelijk. U leeft op het ogenblik in een wereld die 9/10 materialistisch is in haar beschouwingen en die zelfs haar hele religieuze en hogere denken, godsdienstig dus, omschakelt als het ware op het materiële standpunt. Waar het materiële standpunt overheerst krijgen we een egocentrisch en egoïstisch leven. Dit geldt zowel voor het individu als voor de gemeenschap en op grond daarvan krijgen we een sterke bevordering van alle afbrekende tendenzen. Dat is in zekere zin een geluk, want op deze manier wordt voor de nieuwe bereikingen op geestelijk en lichamelijk gebied, op materieel gebied, die op het ogenblik reeds aanwezig zijn, maar die zich nog niet vol kunnen ontplooien, ruimte gemaakt. Het is dus heel eenvoudig een opruimingssysteem, het slechte moet verdwijnen, dan kan het goede zich ontwikkelen, zoals men in sommige gevallen eerst het onkruid wiedt nietwaar, voordat het graan op kan schieten. En dat is de tijd van het ogenblik; het is weer één van die perioden in 's werelds bestaan, dat men bezig is om onkruid te wieden. Ik hoop dat het duidelijk genoeg is.
- x Hoelang duurt deze periode?
- Die periode zal op het ogenblik nog wel een jaar of 20 - 30 duren en ik schat de kernperiode op ongeveer 7 jaar en een maand, de omsluitende periode op ongeveer 220 jaar - 230 jaar en de periode van geweldadige uitingen op ongeveer 140 jaar. Dat houdt dus in dat op het ogenblik het hoogtepunt, de crisis, niet zover meer af is en dat gerekend kan worden, om nu eens even zonder te voorspellen, in Uw termen te spreken, dat ongeveer het jaar 1966 het beginpunt wordt van de opbouw en dat dan de afbraak die nodig was voor een groot gedeelte volbracht zal worden.
- x Ik wil nog even de vraag herhalen: mijn vraag was "hoe lang duurt deze periode al?"
- Nu, ik heb het U gezegd maar laten we het dan maar heel globaal nemen, ongeveer 722 jaar, maar in deze 722 jaar kunt U weer een aantal onderverdelingen maken. De periode van afbraak is dus in zijn totaal 722 jaar, 4 maanden en een paar dagen. Daar binnen kennen we verschillende andere perioden dus, zoals door mij genoemd. Ik hoop dat ik dan nu duidelijk gemaakt heb waarom ik het zo gezegd heb.
- x Is de geestestoestand van de mens afhankelijk van de "hormonenwerking" of is de normale of niet normale hormonenwerking afhankelijk van de toestand van de geest?
- Ik zou zeggen dat de geestelijke toestand niet van de hormonenwerking afhankelijk is, wel is daarvan afhankelijk het driftleven en vandaar krijgen we dus bepaalde tendenzen die door de geest bevestigd of ontkend kunnen worden. Wanneer de geest echter zelf komt tot ontkenning van bepaalde waarden, dan zullen ze wel het evenwicht en dus de afscheiding van hormonen en andere dingen in het lichaam veranderen en daardoor soms doen ontstaan ziekten en gebreken als zuivere uiting van een geestelijke onrust. Duidelijk genoeg zo?
- x Dank U.
- x Is woede ooit opbouwend? 2. Hoe moeten we ons de bouw van het astrale lichaam voorstellen in verband met de organen die dan niet meer nodig zijn.
- Nu, eerste vraag: Woede kan opbouwend zijn n.l. als je woest bent op jezelf, omdat je zo stom bent geweest tegen beter weten in te handelen. Richt je het tegen een ander dan is het over het algemeen zeer afbrekend, dan is het een ontbreken van beheersing; onbeheerste toorn is de grootste gesel der mensheid. Dan verder: de opbouw van het astrale lichaam kunt U zich het best voorstellen als een zeer fijne materie die in bepaalde centra gevoelig is voor bepaalde trillingen, vandaar haar zintuigen, die de mogelijkheid verder heeft in zichzelf een aantal trillingspatronen te bewaren, deze te reproduceren en daardoor tot uitdrukking, herschepping, in staat wordt gesteld en tevens de mogelijkheid heeft dus alle daarop gelijkende en gelijke indrukken die van buiten worden gezonden in zichzelf als een beeld te bouwen. Dus in dat verband zou ik het zo willen zien. Ik kan er wel een

hoop meer over zeggen maar ik weet niet of het nodig is, als het nodig is dan vertelt U het maar.

- x De Adventisten huldigen de opvatting dat de mens die dood gaat in het graf blijft, ook de ziel dus, tot aan de dag der Opstanding. Zij beroepen zich daarvoor op de Bijbel. Hoe moeten we de desbetreffende teksten naar Uw mening uitleggen?
- Het zou een tamelijk omvangrijke vraag zijn, want we zouden hier ongeveer 20 teksten moeten aanhalen en belichten. Maar laten we het heel wat zuiverder zeggen: als dat werkelijk waar is, hoe kan dan een Samuel ten hemel varen, hoe kan er gezegd worden dat bepaalden terug zullen komen, nietwaar, en hoe kan het dan zijn dat degenen die Jezus volgen geen tweede dood zullen sterven, als je daar in ruste in het graf blijft? Bovendien, hoe zouden dan al die geestelijke fenomenen tot stand komen? Ik vind mezelf - misschien ben ik verwaand hoor - maar wel een bewijs ervoor dat je niet in het graf blijft maar dat je heel rustig verder moet ploeteren.
- x Van medische zijde wordt er bezwaar gemaakt tegen de methode in Evipanslaap tanden en kiezen te trekken en dan onmiddellijk een kunstgebit aan te brengen. Wat is Uw mening hierover?
- Nu dat kan ik U heel gauw vertellen: Dat een onmiddellijk aanbrengen van een kunstgebit zou vragen naar een volkomen beheersing van het weefsel om n.l. dit weefsel onmiddellijk en definitief te doen vergroeien, dus dat het aanbrengen van dat kunstgebit als volledig passend zonder meer, een betrekkelijke fictie is, tenzij gebruik kan worden gemaakt van een vorm van materiaal dat zich aanpast - mede blijft aanpassen dus - aan de vergroeiing van kaak en tandvlees. Wat de Evipanslaap zelf betreft, meen ik niet dat daar een groot bezwaar tegen kan worden gemaakt, waar iedereen voor elk wissewasje tegenwoordig zich laat verdoven en deze Evipanslaap zeker niet schadelijker is dan hopen middelen die de mensen bij de vleet op eigen houtje innemen zonder enige medische controle; ze eten zich een vitaminevergiftiging van zuivere gezondheidslust; ze bedelven zich onder de slaapmiddelen, ze rufneren hun zenuwen met koffie en thee. Nu, als dat allemaal normaal is dan geloof ik dat er tegen Evipanslaap opzichzelf geen bezwaar bestaat en zeker niet wanneer die toediening - want dat is wel nodig - op deskundige wijze gebeurt. Dus, dat is wat ik ervan weet, hoor. Dan zou er misschien meer over te zeggen zijn, maar dan moet ik gaan informeren, daar hebben we nu niet zoveel tijd voor op het ogenblik.
- x Is het mogelijk kanker te genezen door bestraling van de pijnappelklier? Naar mijn mening kan een dergelijke grove methode slechts schade aanrichten. Wat is Uw mening daarover?
- Bestraling van de pijnappelklier die brengt tot stand een verandering van het interne evenwicht, van interne secreties. Als zodanig worden dus een groot aantal weefsels en organen in hun normale functie gestoord. Het lijkt mij tamelijk dom om een dergelijke methode te gebruiken, want in een dergelijk geval zou het middel even erg zijn als de kwaal. Wat de kankergenezing zelf betreft, dat hebben we al meer gezegd, wanneer het in de aanvang ontdekt kan worden dan kan het grotendeels nog genezen worden en in ieder geval tot inkapseling gedwongen door gezonde leefwijze. Het is event. mogelijk door radio-actieve preparaten toe te voegen, speciaal aan de organen die aangetast zijn, dus zoveel mogelijk interne en zeer zwakke bestraling de celwoekering te doen ophouden en voor de rest hebben we ook al eens een keertje verteld, nietwaar, dat operatief ingrijpen over het algemeen slechts een zeer tijdelijke hulp betekent, dat het echter van groot belang is dat zo'n patient vooral ook een gezonde geesteshouding aanneemt, want dat de angst voor de kanker in vele gevallen beslissend is voor het feit dat de kanker overwint en betrekkelijk snel overwint. Nu, ik hoop dat het ook zo genoeg is.
- x Dank U wel.
- x De meer verlichte Lama's leren dan de mens, of onverschillig welk ander wezen, door zijn daden en gedachten in zichzelf bepaalde affiniteiten tot ontwikkeling brengt, die hem op volkomen natuurlijke wijze naar één, aan die affiniteiten beantwoordende bestaanstoestand voeren. Wat is Uw mening hierover?
- Nou, dat het klopt; dat is waar. De lusten en de drijfveren van de mens bepalen te allen tijde de omgeving die hij zichzelf zoekt. En aangenomen dus dat er ook een wilskracht is en een voldoende sterk verlangen, zal hij voor zichzelf alles wat hij wenst, geheel of ten dele verwezenlijken. En om dat te breken zal hij weer in zichzelf ontwikkelen die eigenschappen die hem tot die bereiking kunnen voeren. Dit is kort maar krachtig precies hetzelfde gezegd, met andere woorden.
- x Verzoeken beleefd indien het mogelijk is, mij mede te delen waardoor verkalking ontstaat of het nog te genezen is en op welke wijze.
- Verkalking, ja, daar zal waarschijnlijk aderverkalking mede bedoeld worden. Er bestaan n.l. verschillende van die processen en die kunnen we allemaal verkalking noemen, je hebt ook b.v. verkalking van het beenderstelsel dat daardoor heel erg broos wordt. Maar aderverkalking dat is een proces dat over het algemeen begint doordat het lichaam z'n eigen producten in de stofwisseling niet zuiver meer weet te verwerken. Het begint dus over het algemeen met de stofwisseling, dan wordt daardoor een vaak foutieve omzetting van voedingsstoffen bevorderd. De hierdoor ontstane neerslag zet zich af aan de wanden van de aderen

waardoor het bloed gevoerd wordt en hierdoor ontstaat een aderverstijving, deze adervernauwing nu, is weer van sterke invloed op de omloop van het bloed, het hart moet zwaardere arbeid gaan verrichten. Waar de niet meer elastische wand van de aderen - bloedbuizen dus - belemmerend en remmend optreedt. Daardoor krijgen we ook uiteindelijk het afsluiten van de kleinere aderen voor de bloedsomloop en daardoor het verval van weefsels die geen voeding meer krijgen. Wanneer die verkalking b.v. optreedt en ook daarbij aantast die aderen die het bloed sturen naar het hoofd toe, dan krijgen we al heel snel een proces van senieliteit te zien dat ontstellend om zich heen grijpt. Middelen daartegen in een vergevorderd stadium geloof ik niet dat er zijn. In het begin van verkalking, als die eerste tekenen ervan bestaan, kan het weer wel en wel door een voortdurende purificatie, dus een regelmatige reiniging van het lichaam, waarbij enkele dagen desnoods gevast wordt, terwijl verder juist die spijsen worden gebruikt die het lichaam stimuleren en die gemakkelijk voor dat lichaam verteerbaar zijn, weinig schadelijke afvalproducten bevatten. Ik geloof dat dat zo in de gauwigheid wel het beste is wat ik U zeggen kan, zonder direct over m'n tijd te gaan, want het begint zo langzamerhand aardig te dringen.

- x Mozes zei: eert Uw Vader en Uw Moeder, opdat Uw dagen verlengd worden in het land, dat de Heer Uw God U heeft gegeven. Slaat dit op bepaalde voordelen in het hiernamaals? Hoe zit dat dan in elkaar?
- Wel, het is eigenlijk een heel andere wet dan U zich voorstelt; het slaat niet op het hiernamaals maar het slaat op de innerlijke gesteldheid van de mens en heeft dus gelijkelijk betekenis voor het bestaan in de wereld en het bestaan daarna. Uit de ouders heeft U lichamelijke eigenschappen verworven, U bent als het ware een product daarvan. Indien U ze eert dan houdt U tevens Uzelve in ere. Wanneer U hen veracht en ontkent of zelfs slecht behandelt, dan krijgt U daarmee automatisch de verachting van een bepaald deel en bepaalde eigenschappen in U-zelve, daardoor ontstaat een conflict in het ik dat en stoffelijk levensverkortend kan werken, maar ook zeer zeker geestelijk betekent een betrekkelijk pijnlijke toestand, dat kan ik U wel vertellen. En ik meen wel dat het dit is waar Mozes speciaal op heeft willen duiden. Hij heeft dat gebod gezien als een van de voornaamste van zijn werkelijke geboden. U weet, er zijn geboden van zuiver geestelijke, van zuiver religieuze aard en er zijn er van meer materiële aard. Maar daarvan neemt hij het toch na het doden - wat toch ook slecht is, nietwaar - wat direct het tweede is: de ouders, en wel omdat deze dingen altijd in relatie staan tot Uzelf en daarmee Uzelve het leven soms heel moeilijk kunnen maken. Nu.
- x Jozef Rulof schreef in een zijner boeken dat de crematie voor de overledene zo zeer pijnlijk is. Is dat zo? Werken bepaalde omstandigheden daartoe mede? Zou begraving dan te verkiezen zijn?
- Neen, begraving is niet te verkiezen boven crematie of omgekeerd voor die geest die een behoorlijke mate van bewustzijn heeft. Wanneer een mens doodgaat dan wordt gescheiden de levensdraad van het onmiddellijk stoffelijke lichaam, het begeertelichaam gaat nog mee, vanuit het begeertelichaam wordt teruggelezen het leven; zolang als dat begeertelichaam nog aan de geest zelve verbonden blijft, bestaat de ervaring die gelijk is aan die van het lichaam m.a.w. plotselinge smart, sectie, crematie en ook begraving, brengen dan zeer onaangename reacties teweeg, In doorsnee kunnen we zeggen dat in Uw landen drie dagen voldoende zijn. Normalerweise kunt U aannemen dat, wanneer eenmaal het lichaam tot ontbinding overgaat en daar dus zeer merkbare verschijnselen van zijn, kan worden aangenomen dat ook het begeertelichaam de verbinding en vereenzelviging met het stoflichaam verlaten heeft. Dat betekent dan ook over het algemeen dat daarmee de onmiddellijke en scherpe herinnering van de stoffelijke omstandigheden tijdelijk plaatsmaakt voor een systematisch teruggraven in de emoties van eigen leven. Dus, crematie is alleen schadelijk wanneer U zegt: nou, ik geloof wel dat hij dood is, gooi hem maar in de kachel.
(Gelach)
- Het is niet fijngevoelig uitgedrukt dat ben ik met U eens, maar het is misschien de meest duidelijke manier om het U aan Uw verstand te brengen.
- x Twee vragen. 1. Wat kan de oorzaak zijn van oorsuizingen en wat is er tegen te doen? 2. Wat kan de oorzaak zijn van "podagra" (het pootje) en wat is de geneeswijze er voor?
- Nou, oorsuizingen, kijk eens, als je oorsuizingen hebt, dan is het allereerst zeer verstandig om je af te vragen of zich in dat oor niet een propje vuil heeft verzameld. Ja, dat is niet een kwestie van wassen hoor, dus daar hoeft U niet om te lachen, maar het kan wel eens zijn dat er een bijzondere sterke afscheiding heeft plaatsgevonden die aan de buitenkant verhard is en daardoor wordt dan het ruisen van het bloed sterk hoorbaar. Geneeswijze in een dergelijk geval: ga naar de dokter en laat je oren uitspuiten. Suizen in de oren als gevolg van een beschadigd trommelvlies. Nu, daar is niet veel meer aan te doen, hoor, maar daar heeft U verder niet druk over te maken, dat kun je ook door de dokter laten onderzoeken. Als dat nu allemaal niet waar is dan gaat U eens een keertje kijken wat U nu eigenlijk in dat oorsuizen hoort, of het nu alleen maar suizen is of dat het wat anders is. Komt U nu tot de conclusie dat dat suizen wel degelijk corres-

pondeert met bepaalde handelingen van Uzelf, dan brengt U dus daardoor schijnbaar een bijzondere druk bij één van de oren, althans in de omgeving van het gehoorsorgaan teweeg en U hoort oorsuizingen. Is dat allemaal niets, dan kan het zijn - maar U moet eerst dat allemaal onderzoeken - dat de oorsuizing een gevolg is van een gedachteninvloed die werkt op Uw hersenen, een telepathische invloed zouden we kunnen zeggen, die tracht U een auditieve illusie te geven, een gehoorsillusie, om U daardoor dus de gedachte in hoorbare vorm weer te geven. En dat kan dan nog zijn onbewust doordat iemand zeer geconcentreerd over U aan het roddelen is b.v. Ja, denkt U nu in 's hemels naam niet dat als je oren suizen dat ze over je roddelen. Ja, dat is een van die reacties, U vraagt zich af: roddelen ze dan zoveel over mij? Ja, kom, kom, kom, kom, ik moet opschieten. (vrolijkheid)

Ja kijk eens, als dat het geval is dan praten ze over U; ik zeg nu roddelen omdat het nogal eens veel voorkomt, maar het kan net zo goed zijn dat ze vertellen hoe knap je eruit ziet op het ogenblik, hoor. Als dat geconcentreerd is en U bent in de buurt, dan kan die gedachte, omdat ze op Uw persoonlijkheid gericht is, U raken en kan er gehoorsuizing zijn. Het kan ook een poging zijn van iemand om U telepathisch te bereiken, die in de stof leeft, en het kan evenzeer de mogelijkheid zijn dat er een poging is tot telepathische bereiking vanuit de geest, dus beïnvloeding vanuit de geest. Maar ik zeg nogmaals: probeer nu eerst maar eens de gewone mogelijkheden te onderzoeken die de oorzaak zijn en zoek dan pas verder. En ga je verder zoeken, neem dan eerst eens de moeite om dat oorsuizen te analyseren: wat hoor je eigenlijk? Wat is dat eigenlijk? Is dat alleen een branding van de zee, golft dat, komt dat misschien zo'n beetje overeen met je pols, of is dat toch nog wat anders, zit er een rythme in, heeft het een bepaalde toonkwaliteit enz.? En als U dan zo zoekt dan komt U er wel achter wat het betekent. Daar heb ik heel wat tijd aan besteed eigenlijk, maar ik vond het zo'n leuke vraag. Nou, dan wil ik niet erg onbeleefd zijn en zeggen: ik heb nu hier het aantal schriftelijke vragen afgehandeld en nu voor de rest: dien ze maar weer schriftelijk in voor de volgende keer. Ik wil nog 2 vragen beantwoorden onmiddellijk uit de zaal, maar meer ook niet.

- x Ik wilde alleen even vragen of U iets weet van de eigenschappen van Malenkow. Ik heb n.l. gehoord dat hij zo'n buitengewoon mooie horoscoop heeft. Het is natuurlijk mogelijk dat ze misschien een verkeerd uur hebben opgegeven, om een mooi aanschijn te geven en daarom vraag ik het U.
- Eigenschappen van Malenkow: actief, zakelijk bijzonder scherp inzicht, een zeker idealisme dat juist omwille van het ideaal de eigen persoonlijkheid zelfs vaak achterstelt, in zichzelf aangelegd zelfs enigszins occult, een man die door dik en dun gaat voor wat hij voor recht houdt en die zichzelf daarbij zeker niet zal vergeten. Een mens verder die alles gewichtiger acht dan de menselijke relaties die hij aanknoopt, een man die aan de andere kant verschillende zwakke punten heeft, en één daarvan is, zijn grote bezwaar is, hij kan niet publiek gemakkelijk optreden; hij heeft dus altijd een zeker minderwaardigheidcomplex tegenover iedereen die dat wel kan en dit zou kunnen leiden onder zekere omstandigheden tot zeer despotische handelingen zonder verdere grond. Dat is op het ogenblik niet het geval, wat U daar denkt; het geval Beria was niet zonder enige grond, behalve macht of populariteit, het was zuiver een kwestie van deling van de macht, nietwaar, het uiteenvallen van Rusland in twee delen, in twee machten die elkaar bestrijden of niet. Daarom is dat gebeurd. En verder kunnen we bovendien zeggen dat het verantwoordelijkheidsbesef dat Malenkow heeft, heel wat groter is dan dat van zijn voorganger, waarbij we echter tevens op moeten merken dat hij deze verantwoordelijkheid alleen voelt tegenover eigen volk en eigen zienswijze. Nou, ik geloof dat dat voldoende is zo, in zo'n kort bestek. Vraag nummer twee.
- x We leven op het ogenblik in het z.g. atoom-tijdperk en dat is voor vele mensen een aanleiding om beschouwingen te houden en te zeggen: de mensheid loopt op z'n einde. Volgens wetenschappelijke geschriften en publicaties zou men eerder geneigd zijn om te zeggen: de mens staat slechts in de kinderschoenen. Hieruit zou ik de vraag willen stellen: wat is Uw mening over de toekomstige lengte van het menselijke leven op deze planeet?
- Nu, schattingswijze ongeveer 30 tot 40 miljoen jaar. Maar we kunnen wel zeggen dat het niet altijd in een dergelijke overbevolking zal zijn als waar U nu mee worstelt, want wat dat betreft zal ook het atoomtijdperk nog wel te gelegenertijd z'n invloed doen gelden. Het zal de wereldbeschouwing zeer sterk veranderen, een grote verandering in de economische en sociale structuur teweeg brengen en daarmee eigenlijk dus de hele wereld van vandaag een beetje van de kaart gooien. Als U wilt zeggen: "dit is het einde van de mensheid zoals wij die nu kennen", dan moet ik dergelijke mensen toch wel gelijk geven. De mens blijft voortbestaan maar hij heeft machten ontketend die hij alleen kan blijven beheersen, hij kan alleen zichzelf voor vernietiging behoeden, wanneer hij zijn eigen geestelijke en morele opvattingen aanpast aan de machten die hij nu ontketend heeft. En daarmee kunnen we dus wel zeggen dat de mensheid voorlopig nog een aardige periode voor de boeg heeft van opbouw en dat die kinderschoenen dus wel juist zijn. En als we de vergelijking voort willen zetten dan zou ik zeggen: de wereld van vandaag dat is een

jongeling van 17 jaren rijp, die tegen z'n eerste meisje zegt: ja kind, want we beginnen nu toch al oud te worden. Nu, vrienden, nu moet U mij niet kwalijk nemen maar nu ga ik werkelijk afscheid van U nemen en geef dan het woord over aan "het schone woord". Nog een prettige avond, voor zolang als het dan nog duurt.

ALONNEMENT OP ONS WEKELIJKS VERSLAG. Door storting van f 5.- op giro 517676 ten name van J. Rientjes, Havenkade 60 te Scheveningen (tel. 554162), verzekert U zich gedurende 10 weken van de ontvangst van ons orgaan dat 50 cent per nummer kost. GEEFT ONS ADRESSEN OP VOOR HET ZENDEN VAN PROEFNUMMERS.

Van alle reeds verschenen nummers hebben wij nog exemplaren in voorraad!

Goeden avond vrienden,

Ik mag voor U vanavond brengen HET SCHONE WOORD en ik verzoek U om, waar ik mij de behandelingswijze voorbehoud, op te geven aan mij 5 woorden. Voor elke punt van onze ster één. Gaat Uw gang.

x HARMONIE - HET KONINKRIJK - OERKRACHT - HET KRUIS - DUIVELSWERK.

- Wanneer de oerkracht, in uiting gekomen, zich deelt tot het kruis is het koninkrijk geuit. Wie echter de harmonie daarvan verstoort pleegt duivelswerk. Is dat voor U aanvaardbaar?

x Ja.

In sombere magie
Verstoort de harmonie
Der sferen de mens.
De grens,
Hem gesteld door zijn zijn,
Wil hij overschrijden,
Hij wil grijpen met
Onweerstaanbare macht door de tijden
Tot de eeuwigheid.
Hij voert een strijd
Met God,
Hij wil de troon,
Die nu de oerkracht nog behoort.
Daardoor wordt het evenwicht verstoord,
De waarden wankelen en het kruis valt neer.
Wie de harmonie hervinden wil
Moet stil
En waakzaam gaan en dragen 't kruis der sferen
Als symbool van offergang,
Tot in het rijk des Heren.
Want duivelswerk is elke taal,
Elk denken, elk woord
Dat niet naar God, of eeuwigheid,
Maar naar het eigen-ik, eigen belangrijkheid
En eigen wezen slechts hoort.
Maar wie kent de taal van 't onmetelijk Al,
Begrijpt dat er toch eens komen zal
Een ogenblik waarin de oerkracht neemt
Tot zich al wat zij heeft geuit.
Dan valt het kruis niet meer
Maar is geworden één
Met de scheppende kracht van den Heer.
En dan keert de schepping thuis.
En dit zijn in de oerkracht, die is Uw God,

Is het Koninkrijk
Der schepping uiteindelijk lot.
Wanneer gij U soms voelt vervoerd,
Door vreemde machten wordt beroerd,
Wanneer gij U afvraagt:
Hoe kan ik in 't leven
De harmonie Gods vinden,
Dragen het kruis, vervullen het streven
Naar eeuwigheid en oneindigheid dat in U leeft?
Luister dan niet slechts naar Uzelve,
Maar luister naar de grote stem
Die de wereld een opdracht geeft:
Laat alles achter U en volg mij,
Zet Uw eigen belangrijkheid,
Uw eigen overtuiging, Uw eigen denken desnoods opzij,
Wanneer het gaat om nood te lenigen,
Wees barmhartig, vraag niet naar 't waarom,
Vervul de wet van de eeuwigheid,
Dan zult gij vinden een werkelijkheid
Waarin het kruis voor U betekent
Het verdwijnen van de tijd,
Dan kent ge de hoogte en de diepte,
De lengte en de breedte,
Dan begrijpt ge de schepping,
Vervult ge Uw taak
En neemt door te zijn deel van alle leven
In Gods zin op al het zijnde wraak
Voor wat ge denkt dat 't zijn U heeft misdaan.
En uiteindelijk zult ge dan verstaan:
Al wat gij hebt beleefd,
Al wat gij ervaart,
Het is het eigen-ik
Dat uit de wereld staart en staart,
Staart naar U.
Gij leeft in de eeuwigheid reeds nu,
Maar kunt haar niet bevatten.
Zegt gij: "mijn God is duivelsmacht",
Dan scheidt gij voor Uzelf de nacht.
Zegt gij: "Mijn God is licht en kracht"
Hij zal U sterkte geven.
En daarom, zoek de wil van God,
Niet in zelfzuchtig streven,
Maar geef aan God en wat Hij heeft voorgebracht,
Aan al wat werd uit de grote kracht,
Uzelve. Dan hebt ge volbracht de wet,
Niet vragend maar schenkend
Want in het geven
Beschenkt ge Uzelf
En begrijpt ge de zin van een eeuwig leven.

Ik dank U voor Uw aandacht en ik wens U een goeden avond en aangename huisgang.